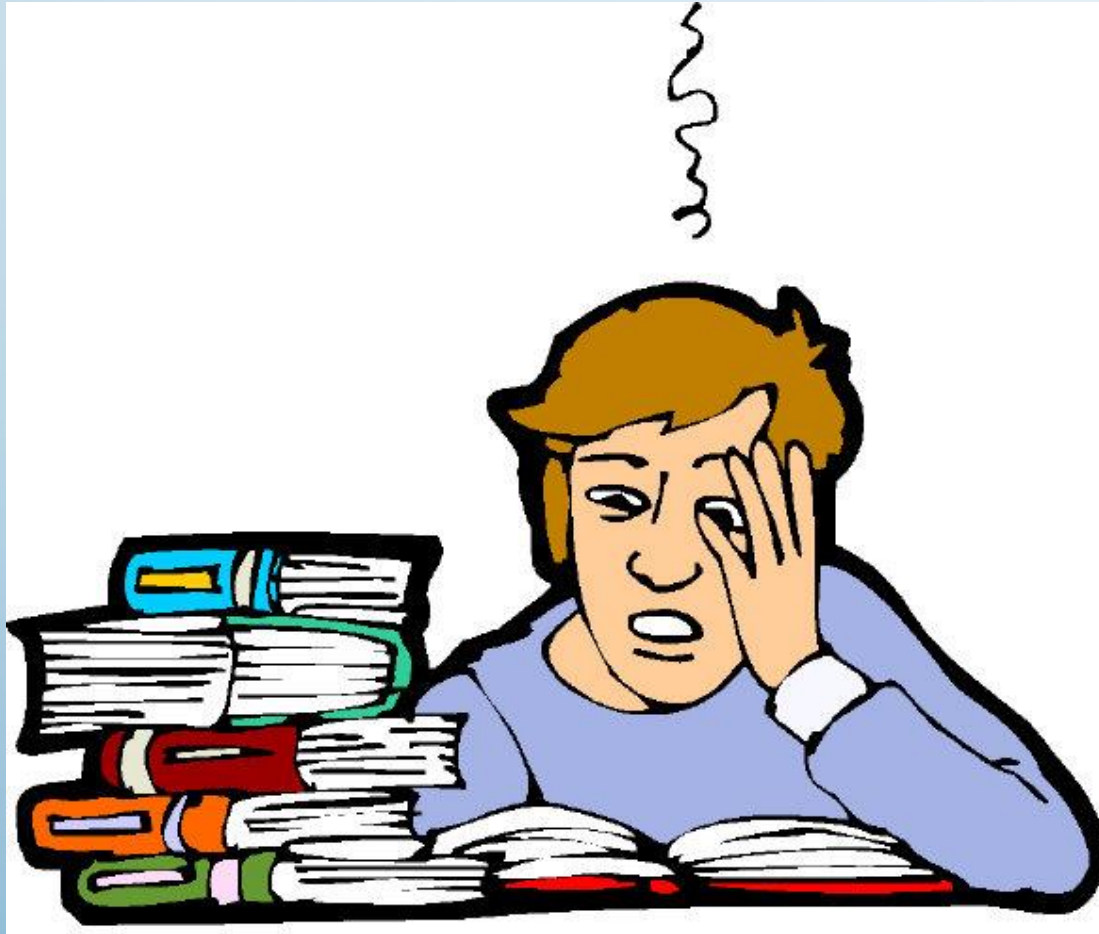

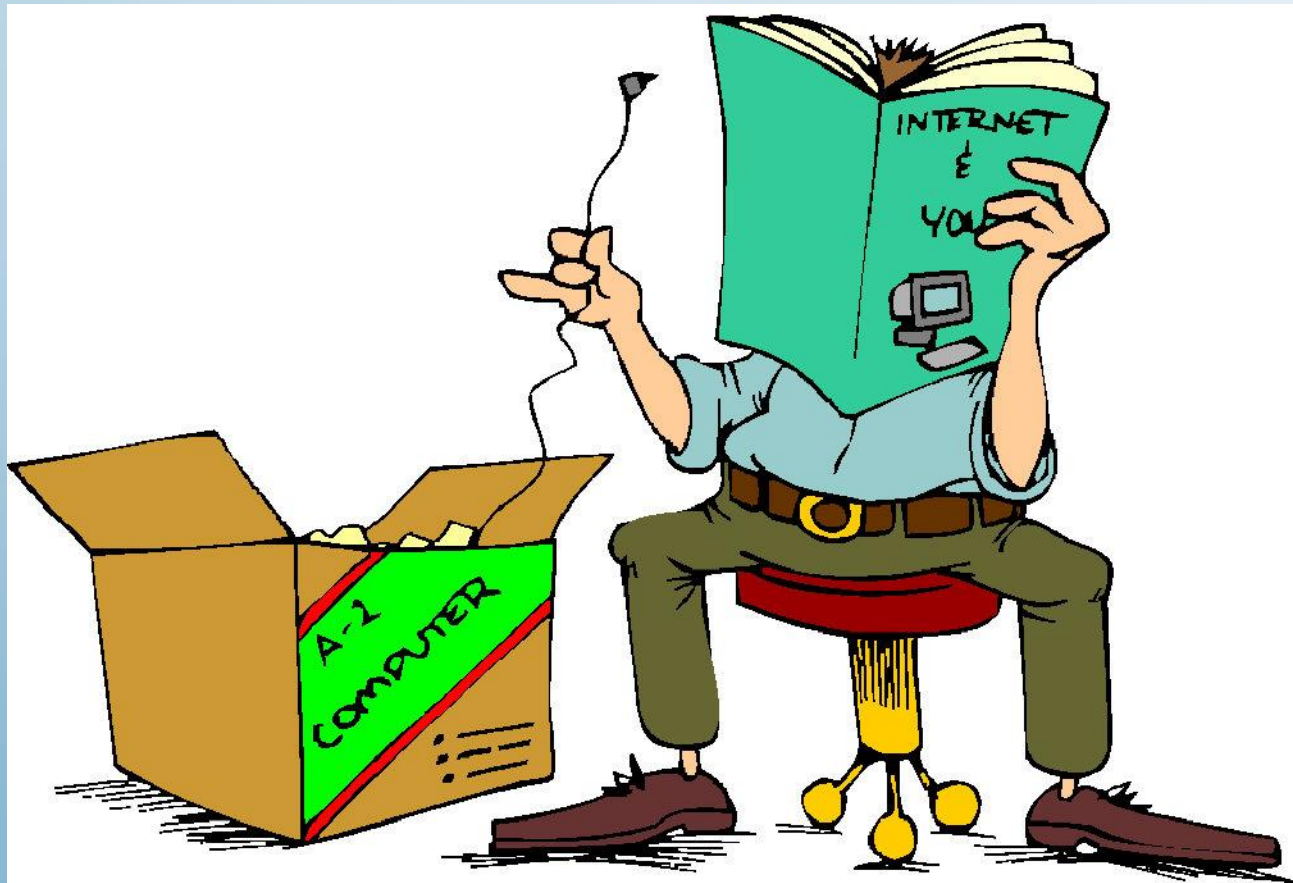
A TELJES MEGÉRTÉS

[WikiSzótár.hu](https://hu.wiktionary.org/wiki/WikiSzótár.hu)

Vannak nehezen érthető írások,
amelyeket nem elég egyszer elolvasni.

Még akkor is nehéz értelmezni őket,
ha utánanézel az idegen szavaknak.
És még nehezebb alkalmazni...

Egy idő után az tűnik fel, hogy
harmadszor-negyedszer olvasod el,
valahogy mégsem érthető a szöveg.

Figyelmesen olvastál,
mégis nehezen érthető.
Akkor mi lehet a gond?

Nézzük, mit is szeretnél elérni?

Azt szeretnéd, hogy jól értsd az írást, a szöveget.

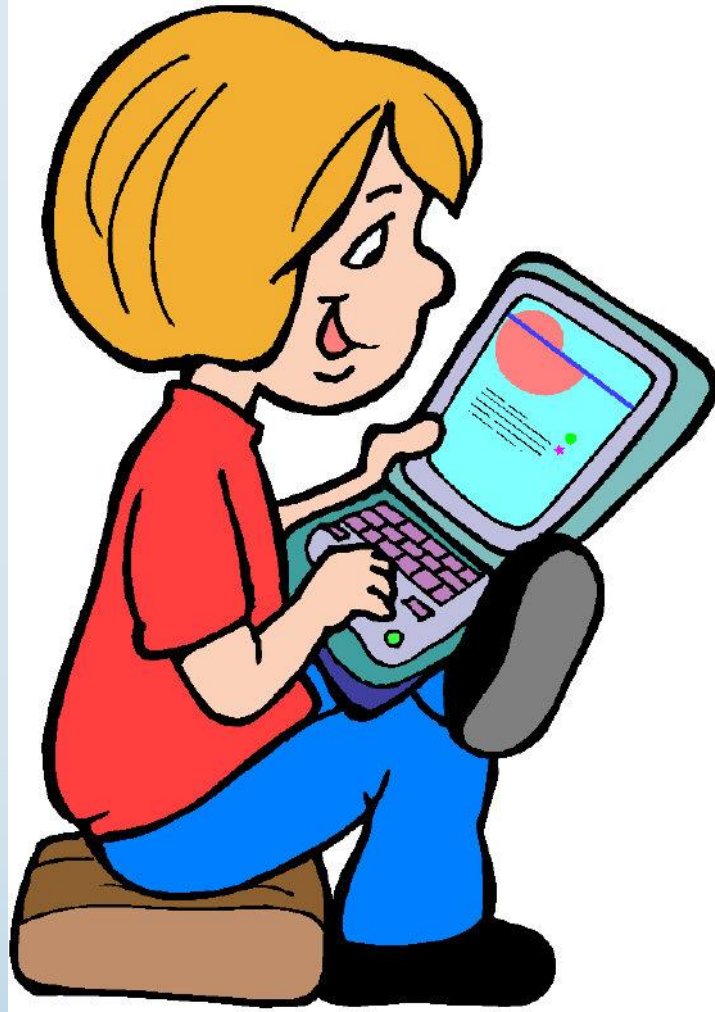

Ez azt jelenti, hogy

1) felismered, amiről ír,

2) tudod, hogy mit csinálj,
hogyan használd.

Ha egy írást teljesen értesz, akkor képes vagy alkalmazni, a saját céljaidra használni, amiről írt. Meg tudod tenni, amit a szöveg elolvasása előtt nem tudtál. Például értesz a használati utasítást és jól tudod használni az új számítógépet.

Tehát érteni szeretnéd az írást. Nézzünk meg például egy egyszerű, könnyű szöveget, a Micimackó egy részét:

*„Szép tavaszi reggel volt, amikor elindult. Lágy és átlátszó kis felhők játszadoztak boldogan a kék **firmamentumon**, ráugráltak a napra, mintha el akarnák takarni, aztán megint lemásztak róla, hogy a következő jöhessen sorra. A nap azért igyekezett sütni, és a sövény, amely elhordta már tavalyi, szurkos fenyőruháját, most öregnek és fakónak tűnt a tölgyek vakító divatos, tavaszi öltözéke mellett.”*

Bizony, a piros betűs idegen szó miatt érthetetlen az utána következő szöveg. Pedig csak ennyit jelent: „**égbolton**”

A teljes szöveg értéséhez mindegyik mondatot, és azokban mindegyik szót érteni kell!

Ha bármelyik szót nem érted, a mondatot sem fogod érteni, és az utána következő szöveget sem.

A **SZÓ** egy dolog vagy változás neve. A szó egy kimondott hangsor vagy leírt betűsor, amelynek **érthető jelentése van.**

Például a „stop” egy szó, ami megállítást jelent.

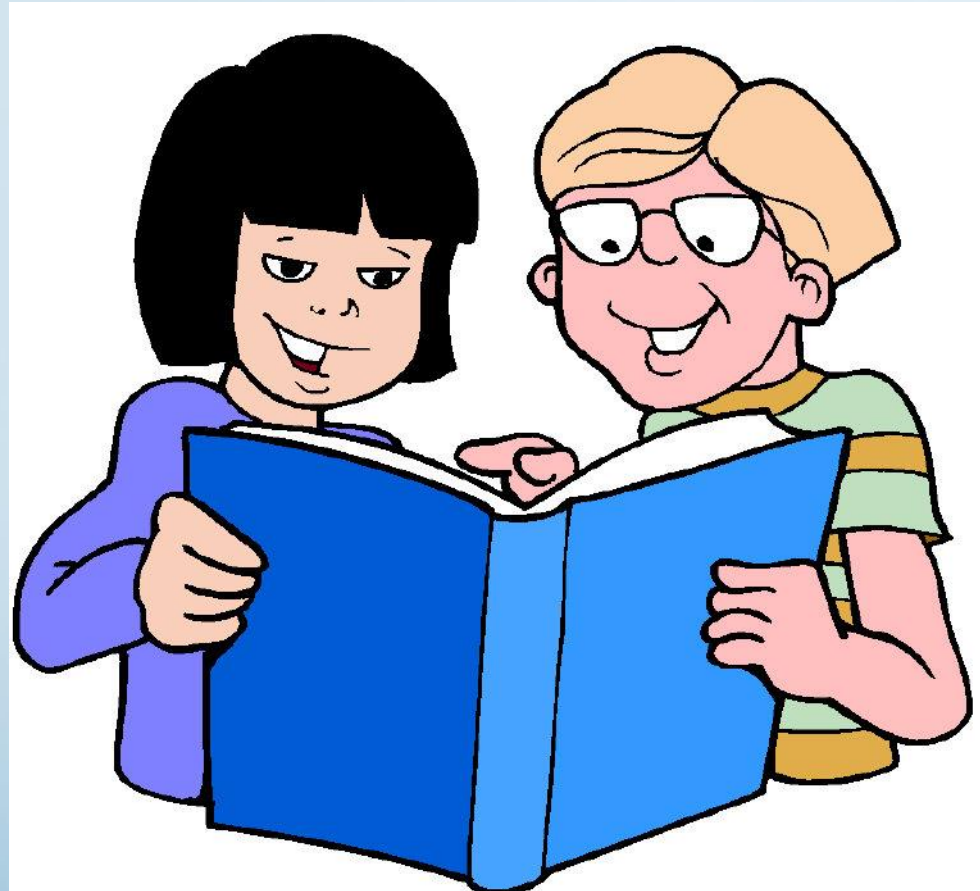

Ha nem értesz jól egyetlen szót
a szövegben, akkor az utána
következő részek zavarosak,
érthetetlenek lesznek.
Mintha el sem olvastad volna őket...

*„Szép tavaszi reggel volt, amikor elindult. Lágy és
átlátszó kis felhők játszadoztak boldogan a kék
firmamentumon, ráugráltak a napra, mintha el akarnák
takarni, aztán megint lemásztak róla, hogy a következő jöhessen sorra.
A nap azért igyekezett sütni, és a sövény, amely elhordta már tavalyi, szurkos
fenyőruháját, most öregnek és fakónak tűnt a tölgyek vakító divatos, tavaszi öltözéke mellett.”*

Az írás teljes megértése a szövegben olvasható minden egyes szó teljes megértésével érhető el.

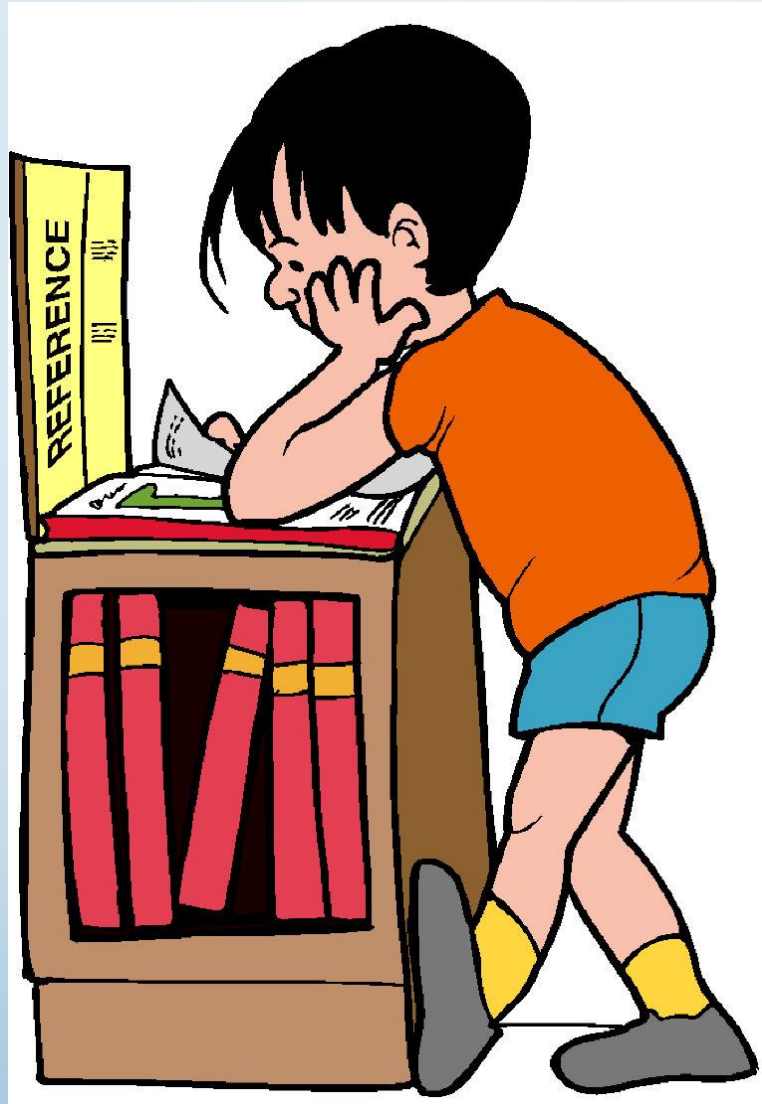

Ha bármelyik szó nem világos, és a könyved nem magyarázza el, akkor ezt **meg kell nézni egy jó szótárban.**

De milyen a jó szótár?

Milyen alaposan kell érteni?

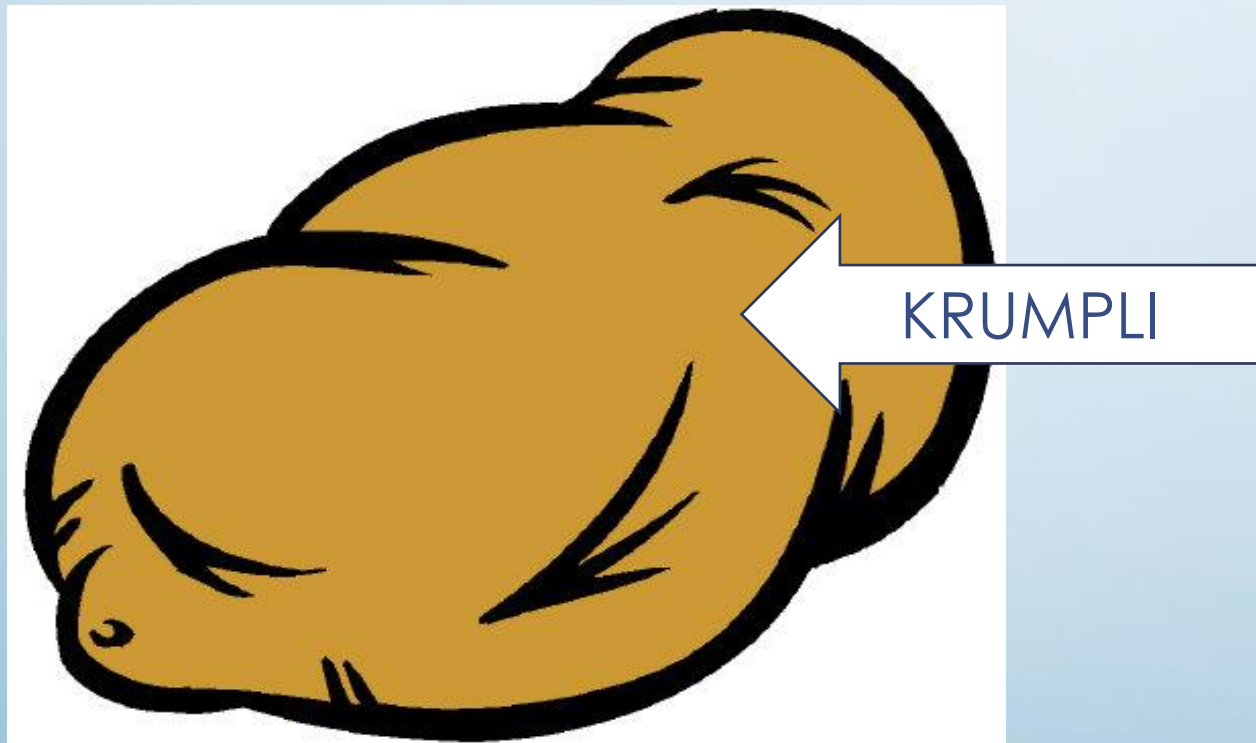
Miből tudod, hogy már kellőképpen érted a szót?

A tanuláskor, olvasáskor a teljes megértéshez a szó odaillő jelentésének **teljes fogalmát érteni kell**, hogy jól értsd a szöveget.

Egy szó egyetlen jelentésének
„teljes megértése” valójában a
tömeg, plusz jelentéstartalom ismerete.

tömeg +
(forma, különbségek, hasonlóságok)

jelentéstartalom
(használat, hatás, elv, tudnivalók)

Ha **felismered a dolgot a kinézete alapján**, és emellett **tudod, hogyan használhatod**, mik a fontos tudnivalók és elvek, akkor a teljes fogalmat érted. Akkor „teljes”, ha nem csak a nevét és formáját ismered, hanem a hasznát is: azaz hogy **milyen hatást lehet elérni vele és hogyan**.

Ha értjük az egyes jelentéseknél a **formát** (a hasonlóságokat és különbségeket is) és a hozzá kapcsolódó **akciót**, akkor annál a jelentésnél elértük a teljes megértést.

Nézzük meg, mit jelent ez például a „krumpli” szó esetében:

krumpli (főnév)

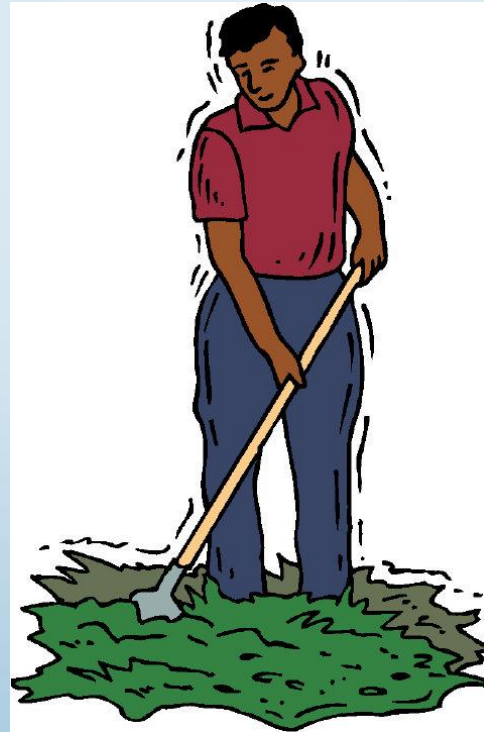
1. Évelő kerti növény, amelyet a föld alatt növekedő gumójaért termesztnek.

A kertben a krumpli már virágzik. A gazda a krumplit kapálja.

forma

+

akció

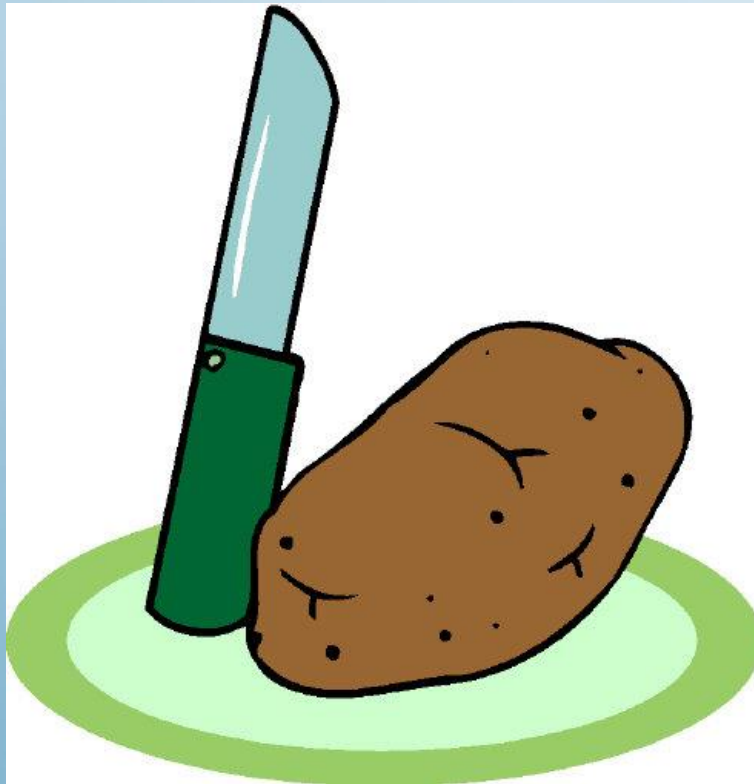
Az is szükséges a teljességhez, hogy a szó minden más közismert jelentését is megnézd a szótárban és ugyanilyen szinten értsd. A szó mindegyik jelentésénél érteni kell a **formát ÉS** a hozzá kapcsolódó **akciót** is.

Csak akkor éred el az egész szó teljes megértését, ha már a szó **mindegyik általános jelentését teljesen érted.**

Tehát folytassuk a többi jelentéssel:

2. Ehető gumó, amely a termesztett növénynek a gyökerén terem, és a növény egyetlen ehető része.
A piacon az asszony vett egy kiló krumplit.
A krumplit megpucoltuk és megreszeltük.

forma

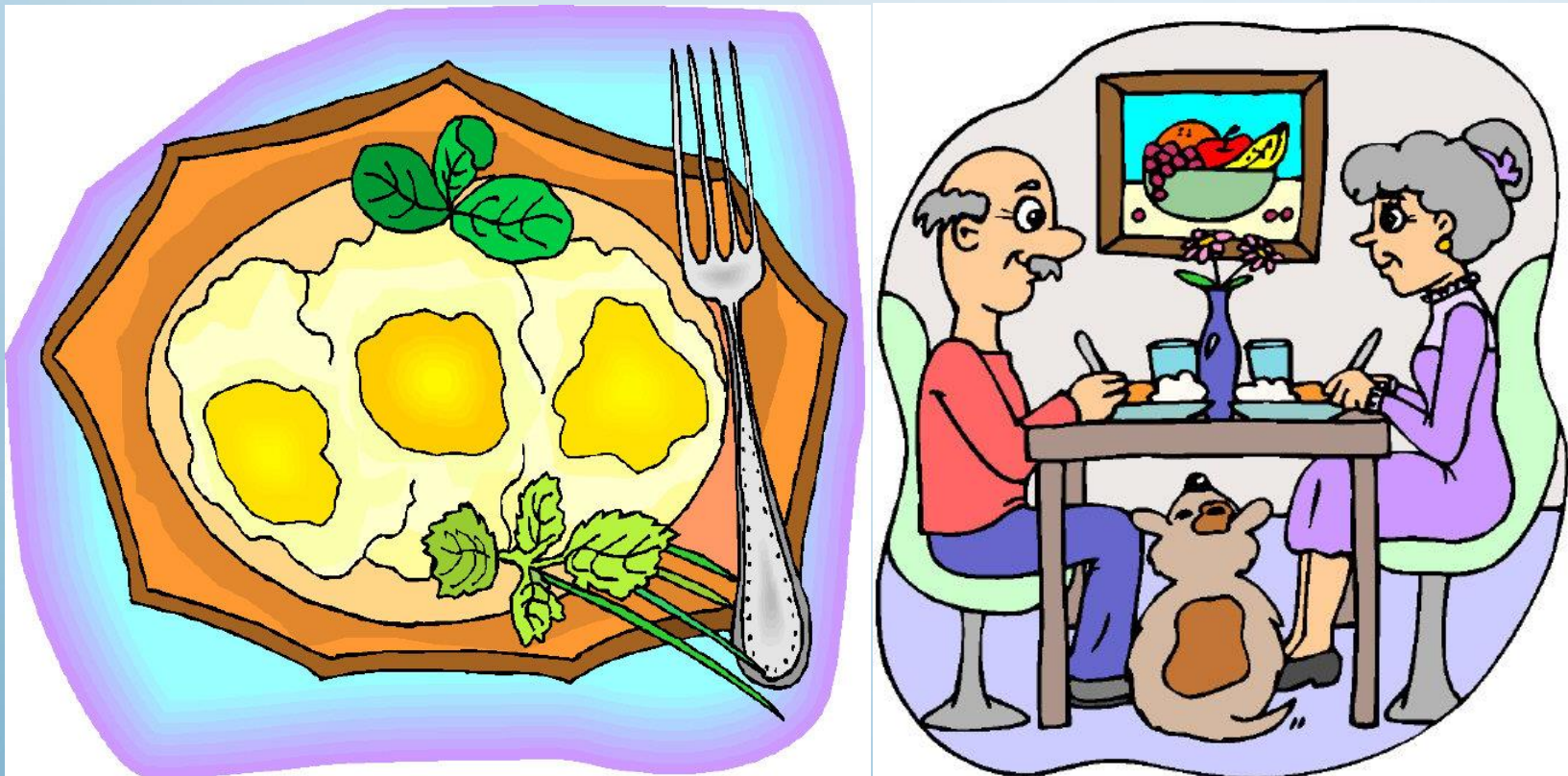

+

akció

3. Elkészített étel, amelyet a növény ehető gumójából főzve, sütve fogyasztanak.
*A krumplit főleg húskételekhez köretként fogyasztjuk.
Ebédre krumplit eszik a család.*

forma

+

akció

Az alkalmazás szempontjából visszafelé megvizsgálva ezt, a teljes megértéssel rendelkező tanuló képes elvégezni a szükséges tennivalókat (a kellő hatást elérni) a formák célszerű megváltoztatásával. A lényeg: **„Hogyan fogom alkalmazni?”** A helyreállt cselekvőképesség és kompetencia kulcsa a „teljes megértés”: ettől leszel képes a kívánt hatás szerint alakítani a formákat.

Az akciómeghatározás nélkül ezt soha nem lehet elérni!

Azért „fogalmi” megértés,
mert a lényegre vonat-
kozik a megértésed.

Van egy általános
elképzelésed a tárgyról,
dologról vagy változásról,
és ennek használatáról,
vagy az ezzel okozható
hatásokról.

Nem csak egy példád,
vagy egyetlen emléked
van egy ilyen dologról.
Használni is tudod!

Azért „megértés”, mert nem szó szerint bemagoltad, nem csak megjegyezni próbálsz, hanem használható, működő gyakorlati tudást szereztél, amivel tudsz gondolkodni, megoldásokat tudsz kitalálni.

Könnyen használod beszédben, mondatokban, és jól érted, ha mástól hallod.

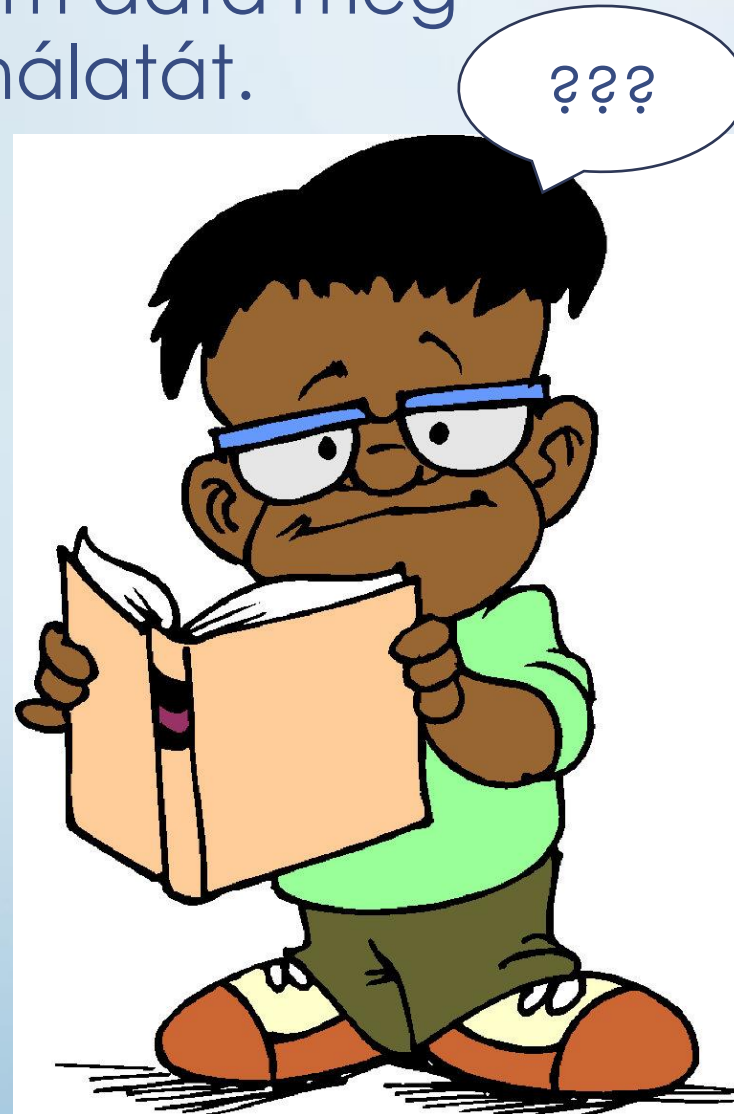
Ha minden szót teljesen értesz a szövegben, akkor az egész szöveg teljes megértésére is képes vagy, azaz **jól érted** és **könnyedén tudod használni** az olvasottakat.

Ám nem értél el teljes megértést,
ha a meghatározás nem adta meg
a dolog hatásait, használatát.

Akkor sem teljes
a megértésed, ha
magad próbáltad
kitalálni, hogy mire
való. Könnyen
előfordulhat, hogy
nem voltak pontosak
az ismereteid, hiszen
épp ezért néztél
utána.

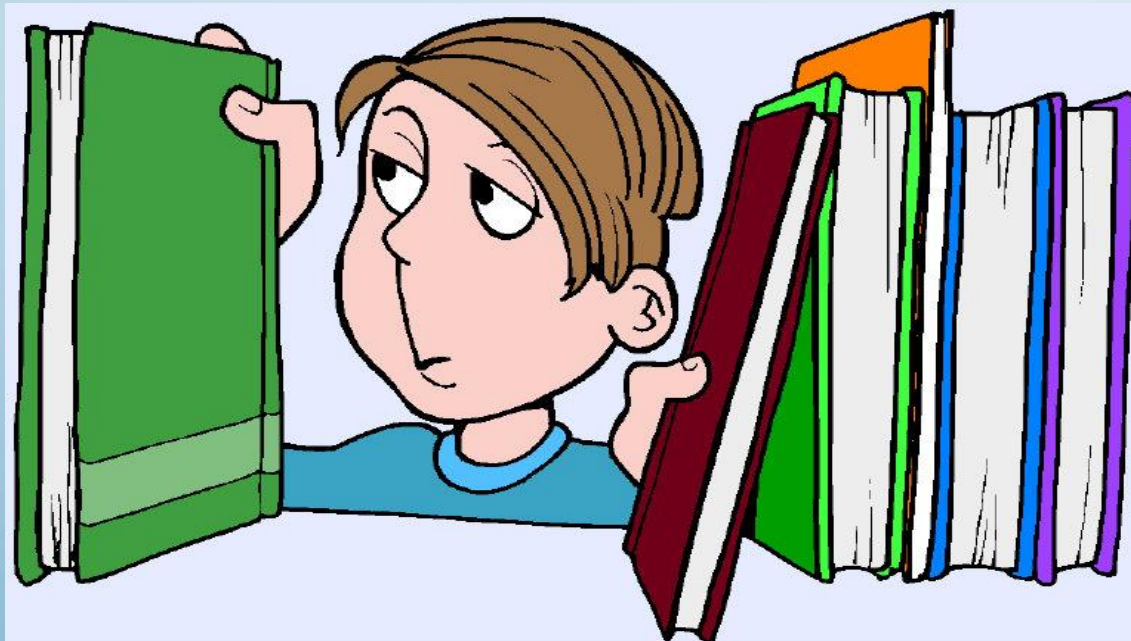
Ha csak némi felületes elképzelésed van egy-két jelentésről, az még nem „teljes megértés”.

A „hiányos” és „kitalált” magyarázat is félreértéseket eredményez!

Ezek következtében előfordulhat, hogy félreérted a szót, és mindig elrontod, rosszul csinálod majd a feladatodat, pedig te azt hiszed, hogy jól csinálod.

A nehéz szövegű tankönyvek, amelyekben nincsenek könnyen érthető szómagyarázatok, csak jó szótárakkal együtt használhatók. Addig kell keresned jó szótárakban vagy a neten, amíg odaillő, teljes meghatározást találsz az ismeretlen vagy nehéz szóról.

Hiányos, rossz könyvvel
és hiányos szótárral
tanulni olyan, mint
fakarddal vagy vak-
tölténnyel csatába
indulni: sohasem
győzöd le az ellenséget:
az érthetetlen, nehéz
szavakat. Sohasem
fogod használni,
amit olvastál, hiszen
nem érted annyira.

Egy jó szótár minden egyes jelentésnél leírja a dolog formáját, kinézetét, ÉS emellett azt is, hogy **mire való, hogyan használható, milyen hatást okoz.**

Az akciómeghatározás írja le a dologgal okozható változást, a megoldást, hatást, a használatot vagy elkészítést.
Megtanít gondolkodni a szóval.

Nem elég az olyan meghatározás,
amely csak a formát írja le.

A szóhoz kapcsolódó hatást,
az okozott változást, akciót is
meg kell határozni.

Egy gombát nem ennél meg
csupán valami formai leírás alapján.
Lehet, hogy mérgező!

Nem vennél be egy tablettát
csak azért, mert szép és édes.
Lehet, hogy beteggé tesz!

Tudnod kell, hogy mit okoz.

Az akciómeghatározás létfontosságú!

Egy-két rokon értelmű szó vagy egy használati példa még nem teljes meghatározás!

Ha nincs benne a könyv vagy szótár meghatározásában az akciómeghatározás is, akkor keress tovább más, jobb szótárakban, amíg teljes és érthető meghatározást találsz!

Egy nehéz szakkifejezésnek alaposan utánanézni néha negyedórát, félórát is elvesz. Ám ez sokkal rövidebb idő, mint ha hónapokra a sarokba vágod a könyvedet! Vagy ami még rosszabb: ha magadról hiszed, hogy buta vagy és egyáltalán nem értesz hozzá – holott csak a tankönyv és szótár volt hiányos, érthetetlen...

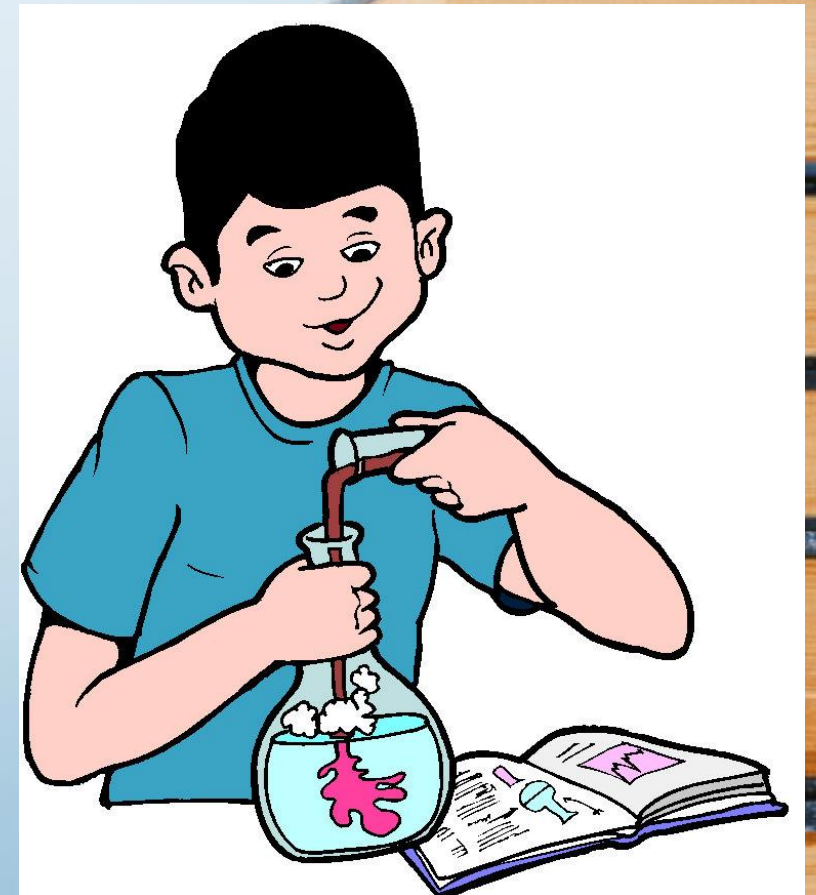

A WikiSzótár.hu végigvisz a zavarodottságtól az azonosságon, kategórián, hasonlóságokon és különbségeken keresztül a **teljes megértésig**.

Ez óriási különbség a régebbi szótárakhoz képest, amelyek nem tartamazták minden szónál a **forma + akció** meghatározását.

Csak akkor érthető igazán, hogy mi a különbség a szótárak között, ha néhány jó nehéz szót a WikiSzótár.hu meghatározásából értesz meg.

A tudás és hozzáértés
a jó tankönyvvel és
jó szótárral kezdődik!

WikiSzótár.hu
Eljuttat a megértésig!

Ez a kiadvány változtatások nélkül és
teljes formában szabadon terjeszthető.
Copyright © 2018 WikiSzótár.hu

